

Посилення
Правових Можливостей

Виконання судових рішень

Випадки, коли боржник не сплачує присуджених коштів або коли стягують борг, штраф, пеню, трапляються досить часто. Тоді доводиться мати справу із державною виконавчою службою.

Судові та інші рішення обов'язкові для виконання на всій території України.

При виконанні рішення, як і при розгляді справи в суді, обов'язково беруть участь дві сторони. У виконавчому процесі вони називаються **стягувач** і **боржник**.

Стягувач — це той, на чию користь виконується рішення. Наприклад, на чию користь слід виплатити кошти за рішенням суду.

Боржник — це той, хто зобов'язаний виконати рішення суду. Наприклад, той, із кого стягується борг, штраф чи інший платіж.

Увага! Залежно від того, чи ви є стягувачем, чи боржником, можливі дві моделі поведінки у відносинах із державною виконавчою службою з метою якнайефективнішого обстоювання ваших інтересів.

Якщо рішення винесене на вашу користь, ви — стягувач.

Крок 1

Одержавши на руки виконавчий документ, наприклад, ухвалу суду, виконавчий лист, виконавчий напис нотаріуса, ви повинні подати його до примусового виконання до відповідної Державної виконавчої служби.

За загальним правилом виконавчі документи подаються до відділу державної виконавчої служби за місцем проживання боржника чи місцем перебування боржника – юридичної особи.

Якщо сума боргу перевищує 3 мільйони гривень або ж боржниками є територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади (наприклад, управління праці й соціального захисту населення, управління Пенсійного фонду України), місцеві суди, міські, районні або селищні ради чи районні державні адміністрації та їх структурні підрозділи, міські, районні, міжрайонні, інші прокуратури та їх посадові особи, такі виконавчі документи подаються до Відділу примусового виконання рішень управлінь державної виконавчої служби Головного управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, головного управління юстиції в області, містах Києві та Севастополі, на які покладається виконання рішень.

Якщо сума боргу перевищує 10 мільйонів гривень або ж боржниками є Апарат Верховної Ради України, Адміністрація Президента України, Міністерства, Конституційний Суд України, Верховний Суд України, вищі спеціалізовані суди, апеляційні суди, Генеральна прокуратура України, обласні прокуратури, військові прокуратури регіонів, Вища рада юстиції,

Національний банк України, Рахункова палата, Управління справами Верховної Ради Автономної Республіки Крим, Рада міністрів Автономної Республіки Крим, обласні, Київська і Севастопольська міські ради або обласні, Київська і Севастопольська міські державні адміністрації та їх структурні підрозділи, **такі виконавчі документи подаються до відділу примусового виконання рішень Департаменту державної виконавчої служби Міністерства юстиції України.**

Знайте! Адреси всіх органів державної виконавчої служби можна знайти на інтернет-сайті Міністерства юстиції України www.minjust.gov.ua

Виконавчий документ подається до виконання разом із заявою про відкриття виконавчого провадження. У заяві про відкриття виконавчого провадження ви додатково можете вказати відомості, які можуть сприяти виконанню рішення (рахунок боржника, місце роботи, місцезнаходження його майна тощо).

Обов'язково в заяві про відкриття виконавчого провадження заявіть прохання про накладення арешту на майно та кошти боржника для забезпечення виконання рішення.

Виконавчий документ направляйте на адресу виконавчої служби особисто або рекомендованим листом із повідомленням про

вручення.

Увага! Обов'язково збережіть у себе копію документа, поданого до виконання, копію заяви про відкриття виконавчого провадження та копію квитанції про відправлення поштового повідомлення.

Важливо! Не пропустіть терміну пред'явлення до виконання виконавчих документів. Для виконавчих документів, виданих після 9 березня 2011 року, цей строк становить 1 рік з моменту видачі.

Крок 2 – перебіг процедури

- Державний виконавець у 3-денний термін з моменту отримання виконавчого документа ухвалює рішення і виносить постанову — про відкриття або про відмову у відкритті виконавчого провадження. Постанова може бути оскаржена у 10-денний термін начальнику відповідного відділу державної виконавчої служби або в суд.
- У постанові про відкриття виконавчого провадження виконавець встановлює боржникові строк для самостійного виконання рішення, який не може перевищувати 7 днів, а стосовно рішень про виселення — 15 днів.
- Державний виконавець зобов'язаний провести виконавчі дії щодо виконання рішення

протягом шести місяців зо дня винесення постанови про відкриття виконавчого провадження, а щодо виконання рішення немайнового характеру — у 2-місячний термін. Строк здійснення виконавчого провадження не включає часу відкладення провадження виконавчих дій або зупинення виконавчого провадження, реалізації майна боржника, час перебування виконавчого документа на виконанні в адміністрації підприємства, установи чи організації, які здійснюють відрахування із заробітної плати (заробітку), пенсії та інших доходів боржника.

Державний виконавець має право повернути вам виконавчий документ без виконання, якщо у боржника відсутні кошти чи майно або якщо розшук майна боржника здійснювався протягом року зо дня оголошення розшуку, але це майно знайдене не було.

Крок 3

З метою своєчасного і повного виконання рішень про стягнення коштів рекомендуємо вимагати від виконавця проведення таких дій:

- надіслати запит до державної податкової інспекції, щоб визначити розмір доходів боржника і місце його працевлаштування, встановити, чи є боржник суб'єктом підприємницької діяльності, отримати інфор-

- мацію про його розрахункові рахунки;
- надіслати запит до державного реєстратора, щоб з'ясувати, чи є боржник суб'єктом підприємницької діяльності (види діяльності та місце реєстрації);
 - надіслати запит для виявлення зареєстрованого за боржником автотранспорту, сільськогосподарської техніки і нерухомості в Державну автомобільну інспекцію, Інспекцію державного технічного нагляду і Бюро технічної інвентаризації, органів Державного агентства земельних ресурсів;
 - надіслати запит до органів місцевого самоврядування, щоб визначити, чи мало місце виділення боржнику земельної ділянки, видача дозволу на проведення підприємницької діяльності;
 - надіслати запит до органів реєстрації актів цивільного стану громадян для визначення шлюбних зв'язків боржника з метою виявлення спільного майна подружжя і стягнення його в подальшому;
 - надіслати запит до обласного адресного бюро при УМВС щодо адреси реєстрації боржника;
 - надіслати запит до органів Пенсійного фонду і Центру зайнятості, щоб встановити, чи перебуває боржник на обліку;
 - направити до всіх банківських і фінансових установ вашого міста постанови про арешт грошових коштів боржника.

Поради

- Якщо у вас є можливість, то самотійно, рекомендованим листом із повідомленням, надішліть боржникові постанову про відкриття провадження. Як свідчить практика, якщо боржник не буде повідомлений про відкриття провадження, це створить потенційну можливість оскарження дій виконавця і затягування виконання рішення.
- Намагайтесь брати участь у виконавчих діях, пов'язаних із перевіркою майнового стану боржника, проведенні його опису і арешту, також не відмовляйтесь приймати арештоване майно на зберігання. У такому разі у виконавця не виникне спокуси “чогось не помітити”, а ви збережете цілісність майна, на яке звертатиметься стягнення.
- Беріть активну участь у виявленні майна, невідкладно повідомляйте державного виконавця про місцезнаходження майна боржника, місце його роботи, номери банківських рахунків тощо.
- Періодично приходьте на особисту бесіду з державним виконавцем у його приймальний день — досить часто це є доволі дієвим засобом.
- Користуйтесь своїм правом на ознайомлення із матеріалами виконавчого провадження – так ви будете в курсі всіх дій державного виконавця та виключите можливість підга-совок процесуальних документів.

Якщо було ухвалене рішення про стягнення з вас коштів, ви – боржник.

Після відкриття виконавчого провадження державний виконавець надасть вам строк для самостійного виконання рішення суду, який не може перевищувати 7 днів, а при виконанні рішень про примусове виселення – 15 днів.

У разі невиконання рішення в цей строк, з вас буде додатково стягнуто **виконавчий збір** (10% від суми стягнення або 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян при виконанні рішень зобов'язального характеру) та **витрати на організацію та проведення виконавчих дій** (як правило, ця сума не перевищує кількох десятків гривень, однак у деяких випадках може бути досить значною – наприклад, коли проводилась оцінка майна, здійснювалось його зберігання, виконавчі дії проводились на території іншого міста чи області).

Майте на увазі, що постанова про відкриття виконавчого провадження має бути надіслана вам рекомендованим листом із повідомленням про вручення. У разі, якщо державний виконавець цього не зробив, строк на самостійне виконання рішення суду слід відраховувати від того часу, коли ви дізналися про відкриття виконавчого провадження.

Виконавчі дії проводяться у робочі дні з 6 до 22

години. Проведення виконавчих дій у нічний час суворо заборонене, винятками є лише ті випадки, коли зволікання з проведенням таких дій може завдати шкоди життю та здоров'ю громадян або якщо виконавчі дії були розпочаті до 22-ї години.

Ви повинні знати, що стягнення звертається насамперед на грошові кошти (готівку або кошти на рахунках у банках), потім на рухоме майно (меблі, побутову техніку, транспортні засоби тощо) і насамкінець на нерухомість — спочатку на нежитлові приміщення та земельні ділянки, вільні від забудови, й лише в останню чергу — на житло і земельну ділянку під будинком.

Пам'ятайте: якщо сума боргу не перевищує десяти мінімальних заробітних плат, державний виконавець не має права звертати стягнення на єдине житло та на єдину земельну ділянку.

Стягнення боргу за рахунок вашого майна відбувається таким чином:

- виявлені у вас кошти вилучаються та перераховуються стягувачу;
- інше рухоме та нерухоме майно описується, оцінюється та продається.

Державний виконавець зобов'язаний повідомити вас про накладення арешту на ваше майно та про його оцінку. Ви маєте право оскаржити ці дії до суду у десятиденний термін.

Поради

- Майте на увазі, що реалізація вашого майна через виконавчу службу буде здійснюватись за ціною, нижчою від його ринкової вартості, як правило, приблизно вдвічі, а тому доводити виконання рішення до процедури примусової реалізації майна для вас вкрай не вигідно.
- Несплата адміністративного штрафу (наприклад, штрафу за порушення правил дорожнього руху) у 15-денний строк з часу його накладення тягне за собою подвоєння суми штрафу. Тому зволікати з його оплатою не варто.
- При проведенні опису вашого майна ви маєте право вказати, на яке майно слід звертати стягнення в першу чергу, однак остаточне рішення щодо цього приймає державний виконавець.
- Зауважте, що державний виконавець може звернутися до суду з поданням про обмеження вас у праві виїзду за кордон, тому задля уникнення непорозумінь при перетині кордону ще раз перевірте, чи немає у вас непогашених зобов'язань.
- Пам'ятайте, що державний виконавець зобов'язаний використовувати надані йому права у відповідності із законом та не допускати порушення ваших прав.
- Майте на увазі, що з 9 березня 2011 року оскаржити дії державного виконавця ви можете лише до суду.

Звертаємо увагу, що цей буклет має рекомендаційний характер, тож розбір окремих ситуацій потребує консультації з фахівцем.

Законодавство час від часу змінюється, тому подана інформація не є офіційним тлумаченням чинного законодавства.

Додаткова інформація на цю тему, а також електронний варіант буклета та консультації з різних правових питань — на сайті “Правовий простір” www.pravo.prostir.ua.

Цей буклет видано в рамках ініціативи “Посилення правових можливостей бідних верств населення”, яку реалізує Міжнародний Фонд Відродження за програмою “Верховенство права”.

Контакти:
Міжнародний Фонд Відродження, Програма “Верховенство права”
телефон/факс: 044 482 03 63, www.irf.kiev.ua, email: rol@irf.kiev.ua